

Методичні рекомендації щодо вивчення предмета «Образотворче мистецтво» на 2014/2015 навчальний рік

Мистецтво формує духовний світ кожної людини. Від педагога, рівня його підготовки, вміння донести до дитини в доступній формі знання світової мистецької спадщини залежить результативність педагогічної діяльності.

Останнім часом освітяни все більше уваги приділяють внутрішньому світу дитини, її думкам, поглядам. Одним із предметів шкільного курсу, який формує духовний учнів, є курс образотворчого мистецтва. За його допомогою ми вчимо школярів сприймати, аналізувати та відображати побачене, почуте засобами мистецтва.

Відповідно до нового Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого Постановою КМУ № 462 від 20.04.2011. Відповідно, вивчення мистецьких дисциплін у 1-3 класах здійснюватиметься **за новими навчальними програмами, затвердженими МОНУ** (наказ від 12.09.2011 № 1050):

- «Образотворче мистецтво» авт. Шмагало Р.Т. Марчук Ж.С., Вачкова І.Б., Чорний О.В., Гнатюк М.В.
- «Мистецтво» авт. Масол Л.М., Гайдамака О.В., Очеретяна Н.В., Дмитренко О.М.
- «Образотворче мистецтво» авт. Калініченко О.В., Сергієнко В.В., вид-во ВД «Освіта»;
- «Образотворче мистецтво» авт. Трач С.К., Резніченко М.І., вид-во «Навчальна книга - Богдан».

Учні 4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів у 2014/2015 навчальному році опановуватимуть мистецтво за навчальними програмами 2006 р.

(К.: «Початкова школа», 2006): «Образотворче мистецтво» (авт. Любарська Л.М., Вовк Л.В.).

У 2014/2015 навчальному році з метою пробудження й поглиблення в учнів початкової школи інтересу до художнього пізнання через різноманітні форми мистецької діяльності з предметів художньо-естетичного циклу **вводиться мотиваційна шкала оцінювання учнів**, тобто оцінювання без балів.

З метою підвищення якості викладання навчальних предметів художньо-естетичного циклу у початковій школі, під час комплектації педагогічних працівників рекомендується передбачити годинне навантаження з музики, образотворчого мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» насамперед

учителів, які мають спеціальну освіту за дипломом (учитель музики, учитель образотворчого мистецтва).

В основній школі навчання мистецьких дисциплін у 5-6-х класах здійснюватиметься за новою програмою «Мистецтво» (авт. Масол Л. та ін.), створеною відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392, та навчальними програмами «Мистецтво» (авт. Масол Л. та ін.), «Образотворче мистецтво. 5-7 класи» (авт. Белкіна Е. та ін.) (вид. «Перун», 2005 р.).

У 2014-2015 н. р. відповідно до наказу МОНмолодьспорту від 03.04.2012 № 409 за новими навчальними планами та програмами починають навчатися учні 6-х класів. Якщо у 5 класі було зроблено акцент на вивчення особливостей мови та видів різних мистецтв, то у шостому класі, згідно з програмою «Мистецтво» (авт. Масол Л. та ін.), в учнів є можливість **усебічно ознайомитися з усіма основними жанрами образотворчого мистецтва (тема року – «Жанри мистецтва»)**. На цій ґрунтовній основі учням буде легше опанувати особливості художніх стилів, що вивчатимуться у майбутньому – у 8-9-х класах.

З образотворчого мистецтва шестикласники познайомляться з характерними ознаками й різновидами жанрів цього виду мистецтва: анімалістичний, пейзаж, портрет (I семестр), історичний, міфологічний, релігійний, батальний, побутовий жанри, натюрморт (II семестр), удосконалюватимуть вміння щодо інтерпретації образного змісту творів різних жанрів. У процесі художньо-практичної діяльності на уроках образотворчого мистецтва учні, використовуючи різноманітні художні техніки і матеріали, опануватимуть закони лінійної і повітряної перспективи, композиції та кольорознавства; прийоми komponування елементів зображення у певному форматі; створюватимуть образи тварин,

людей (площинні, об'ємні, у статиці та динаміці); вчитимуться передавати міміку, емоційні стани, жести людини; створюватимуть сюжетно-тематичні і декоративні композиції.

Структура програми «Мистецтво» забезпечує цілісність змісту мистецької освіти в основній школі. Програма складається з блоків відповідно до навчальних предметів: «Музичне мистецтво» і «Образотворче мистецтво» або інтегрований курс «Мистецтво».

Відповідно до результатів Всеукраїнського конкурсу рукописів підручників Міністерством рекомендовано використовувати у навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів такі підручники для 6 класу:

«Мистецтво» авт. Масол Л., вид-во «Світоч»;

«Образотворче мистецтво» авт. Л.Масол, Калініченко вид-во «Сиця»;

«Образотворче мистецтво» авт. С.Железняк, О.Ламонова, вид-во «Генеза».

Відповідно до програми підручник **«Мистецтво. 6 клас» (авт. Масол Л.)** складається з двох частин «Образ людини у мистецьких жанрах» (I семестр) і «Образи природи в мистецьких жанрах» (II семестр).

У блоці «Музичне мистецтво» представлено пісні для співу, а у блоці «Образотворче мистецтво»—художньо-практичні завдання, які супроводжуються методичними малюнками (поетапне виконання композицій, варіанти-зразки або схеми побудови композицій) і порадами. Основний текст доповнюють рубрики «Портрет митця», «Це цікаво: з історії жанру», «Секрети майстерності», «Мистецька скарбничка» (словник термінів, зокрема спільних для різних видів мистецтва понять). Система запитань і завдань для закріплення знань і вмінь передбачає розвиток ключових, предметних, міжпредметних і компетентностей особистості, вона передбачає включення учнів у різні види діяльності: репродуктивно-узагальнюючу і художньо-творчу, ігрову і проектну, індивідуальну, групову і колективну. Частина завдань варіативні і передбачають особистісний вибір

учнів (теми проектів, художньої техніки тощо), самостійну пошукову роботу, зокрема й з використанням можливостей інтернету.

У підручнику **«Образотворче мистецтво. 6 клас»** (авт. **Калініченко О., Масол Л.**) відповідно до програми детально висвітлено жанри образотворчого мистецтва та їх різновиди. Теоретичний матеріал широко доповнюється візуальним рядом: репродукціями художніх творів сучасності й давнини, шедеврів світового мистецтва вітчизняних і зарубіжних авторів, а також відповідними схемами до ілюстрацій

За підручником **«Образотворче мистецтво. 6 клас»** (авт. **Железняк С., Ламонова О.**) учні продовжать знайомство з образотворчим мистецтвом і його жанрами; поглиблюватимуть знання про деякі художні техніки, секрети перспективи і колориту, про прийоми композиції, дізнаються про творчість нових славетних українських і світових митців.

Учні 7 класу у 2014/2015 навчальному році продовжуватимуть навчатися за навчальними програмами **«Образотворче мистецтво. 7 кл.»** (авт. Е.Белкіна та ін.) (вид. «Перун», 2005 р.; www.mon.gov.ua).

Навчально-методичне забезпечення, рекомендоване Міністерством до використання в навчальних закладах, зазначено у Переліках навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, розміщених на офіційних веб-сайтах МОНмолодьспорту (www.mon.gov.ua) та Інституту інноваційних технологій і змісту освіти (www.iitzo.gov.ua).

Звертаємо увагу на те, що письмові тематичні перевірки (контрольні, самостійні роботи) з музичного мистецтва, образотворчого мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» не проводяться.

Тематична атестація проводиться один раз або двічі на семестр та виставляється в журналі в окрему колонку без дати.

Основними і обов'язковими видами діяльності на уроках, як уже зазначалося, має бути сприймання і аналіз-інтерпретація творів мистецтва та мистецька діяльність учнів (художньо-практична, творча). Тому оцінювання

навчальних досягнень учнів здійснюється за основними видами діяльності на уроках відповідно до орієнтовних Вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти (наказ МОН від 21.08.2013 № 1222).

Наголошуємо на тому, що навчальна діяльність учнів з предметів художньо-естетичного циклу у 1-8 класах може проводитись у різних формах окрім письмових (запис учнями будь-якої інформації зі слів учителя чи з дошки, контрольних, самостійних робіт, написання рефератів), які спричиняють додаткове недоцільне навантаження учнів. **Примусове ведення учнями зошитів, виконання письмових домашніх завдань є недоцільним і несприятливим для організації творчої мистецької діяльності.**

З предмета «Образотворче мистецтво» домашніми завданнями можуть бути спостереження та замальовки ескізного характеру з натури, з пам'яті предметів, краєвидів тощо.